KANAAT

Rızkı Veren Allah'tır:

- وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ

- ***"Yeryüzünde yürüyen her canlının rızkı, yalnızca Allah'ın üzerinedir. Allah o canlının durduğu yeri ve sonunda bırakılacağı mekanı bilir. (Bunların) hepsi açık bir kitapta (levh-i mahfuz'da) dır.."***[1]

[1] Hud, 11/6.

- اَللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَاعٌ

- ***Rızkı dilediğine veren ve dilediğine kısan Allah'tır. Hal böyleyken, dünya hayatıyla sevinirler, oysa ahiret hayatı yanında dünya hayatı yalnızca geçici bir doyumdan ve avuntudan ibarettir.***[2]

[2] Ra'd, 13/26.

- Rasûlullah buyurdular ki:
- لَوْ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَوَكَّلُونَ عَلَى اللَّهِ حَقَّ تَوَكُّلِهِ لَرُزِقْتُمْ كَمَا يُرْزَقُ الطَّيْرُ تَغْدُو خِمَاصًا وَتَرُوحُ بِطَانًا
- *Siz Allah'a hakkıyla tevekkül edebilseydiniz, sizleri de, kuşları rızıklandırdığı gibi rızıklandırırdı: Sabahleyin aç çıkar, akşama tok dönerdiniz.*[3]

******

- Rasulullah buyurdu ki:
- إِنَّ الرِّزْقَ يَطْلُبُ الْعَبْدَ كَمَا يَطْلُبُهُ أَجَلُهُ
- *"Şüphesiz ki rızık, sahibini aynı ecelinin aradığı gibi arar."*[4]

---

[3] Tirmizi.
[4] Şuabu'l-İman.

Dünya Malı Çekicidir

- زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ

- ***"İnsanlara, kadınlar, oğullar, yüklerle altın ve gümüş yığınları, salma atlar, davarlar ve ekinlere karşı düşkünlük insanlara çekici kılındı. Bunlar dünya hayatının geçici menfaatleridir. Halbuki varılacak güzel yer Allah katındadır."***[5]

[5] Al-i İmran, 3/14.

Maddi İmkânın Bolluğu İnsanları Yoldan Çıkarır

- {وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الأَرْضِ وَلَكِنْ يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ} [27]
- ***Şura, 27: Allah kullarına rızkı bol bol verseydi, yeryüzünde azarlardı. Fakat O, (rızkı) dilediği ölçüde indirir. Çünkü O, kullarının haberini alandır, onları görendir.***

- وَيَـوْمَ يَحْشُـرُهُمْ وَمَـا يَعْبُـدُونَ مِـنْ دُونِ اللهِ فَيَقُـولُ أَأَنْـتُمْ أَضْـلَلْتُمْ عِبَـادِي هَؤُلاَءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ
- *Furkan 17: O gün Rabbin onları ve Allah'tan başka taptıkları şeyleri toplar da, der ki: Şu kullarımı siz mi saptırdınız, yoksa kendileri mi yoldan çıktılar?*
- قَالُوا سُبْحَانَكَ مَا كَانَ يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ وَآبَاءَهُمْ حَتَّى نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا
- *Furkan, 18: Onlar: Seni tenzih ederiz. Seni bırakıp da başka dostlar edinmek bize yaraşmaz; fakat sen onlara ve atalarına o kadar bol nimet verdin ki, sonunda (seni) anmayı unuttular ve helâki hak eden bir kavim oldular, derler.*

- Hz. Ali anlatıyor: "Biz Rasulullah ile birlikte otururken uzaktan Mus'ab b. Umeyr göründü, bize doğru geliyordu. Üzerinde deri parçası ile yamanmış bir burdesi vardı.
- Rasulullah onu görünce, (Mekke'de iken giyim kuşam yönünden yasadığı) bolluğu düşünerek ağladı. Sonra sunu söyledi:
- «كَيْفَ بِكُمْ إِذَا غَدَا أَحَدُكُمْ فِي حُلَّةٍ وَرَاحَ فِي حُلَّةٍ وَوُضِعَتْ بَيْنَ يَدَيْهِ صَحْفَةٌ وَرُفِعَتْ أُخْرَى وَسَتَرْتُمْ بُيُوتَكُمْ كَمَا تُسْتَرُ الكَعْبَةُ»؟
- *"(Gün gelip, sizden biri, sabah bir elbise, akşam bir başka elbise giyse ve önüne yemek tabaklarının biri getirilip diğeri kaldırılsa ve evlerinizi de (halılar ve kilimler ile) Kà'be gibi örtseniz o zamanda nasıl olursunuz?"*

- قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ نَحْنُ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مِنَّا الْيَوْمَ نَتَفَرَّغُ لِلْعِبَادَةِ وَنُكْفَى الْمُؤْنَةَ،
- "O gün, biz bugünümüzden çok daha iyi oluruz. Çünkü hayat külfetimiz karşılanmış olacak, biz de ibadete daha çok vakit ayıracağız."
- Rasulullah şöyle buyurdu:
- لَأَنْتُمُ اليَوْمَ خَيْرٌ مِنْكُمْ يَوْمَئِذٍ
- *"Hayır! Bilakis siz bugün o günden daha iyisinizdir."*[6]

[6] Tirmizi, Kıyamet, 36, 2478.

Dünyanın Ekonomik Durumu

- Dünyamızın nüfusu 6 milyarı aşmış durumdadır. Bu nüfusun aynı hayat standardına sahip olduğunu söylemek mümkün olmadığı gibi, böyle bir beklenti içine girmek de doğal değildir. Hatta böylesi bir beklenti aynı toplumu paylaşan insanlar için bile imkânsızdır.

- Nitekim ilgili organizasyonların açıkladığı istatiksel veriler, bu beklentinin ne derece olağan dışı olacağını göstermesi açısından dikkat çekicidir.

- Bu verilere baktığımızda, 1 milyar insanın günde 1 dolara geçindiğini, 824 milyon insanın kronik açlık çektiğini, günde 18 bin çocuğun yetersiz beslenme ve açlık sebebiyle hayatını kaybettiğini görmekteyiz.

İslam Dinine Göre Kanaat Ölçüsü

- **Kanaat,** nimete razı olma ve açgözlü olmamaktır. Çünkü insanoğlu, mala karşı istekli ve hırslı yaratılmıştır.

- Ölçülü bir şekilde mala düşkünlük, üretimin artması ve kalkınmanın hızlanması için gerekli ve faydalıdır. Ancak mal kazanmak ve biriktirmek bir amaç haline gelmişse, ihtirasa dönüşmüşse insanı yoldan çıkarır.

- Aşırı isteklerin sonu yoktur. Oysa İslam, denge dinidir ve kanaatkârlık da isteklerde dengeyi sağlar.

- Zengin olma arzusu meşrudur. Veren el alan elden üstündür. Ancak bu zenginliğin de bir sınırı olmalıdır. İslam dini zenginlik çıtasını çok

düşük tutuyor. İhtiyaç fazlası 80.18 gr değerinde altını, parası ve ya ticaret malı olan zengin sayılıyor.

- İnsan, maddi yönden kendinden yüksek gördüğü birine ulaşmayı ve onu geçmeyi ideal haline getirir. Bu ideal ona çok sevimli ve çekici görünür. O ideale ulaşınca mutlu olacağını sanır. O ideale ulaşınca artık elde edilen seviye çekici olmaktan çıkmıştır. Daha çoğunu, daha fazlasını istemeye başlar. Daha çok, daha çok.... bu işin sonu yok.

- Zengin, ihtiyacı olmayan kişidir. Fakir ise muhtaç olan kişidir. İstekleriniz ve ihtiyacınız ne kadar çoksa o kadar fakir sayılırsınız. İsterse trilyonlara sahip olun

- **Aç gözlülük**, insanı bencillik, cimrilik gibi kötü huylara sevk eder. Aç gözlülük ihtiras haline gelmişse ve meşru yollardan da istediğini elde

edemiyorsa gayri meşru yollara yönelir. Kumar, piyango ve başkasının malına göz dikmek gibi.

- **Kanaatkarlık** ise insanı önce rahatlatır. Malı Allah'ın bir emaneti olarak gördüğü için onu insanlarla paylaşır. Gönlü ve çevresi genişler. Şükreden bir kul olur.

- Hiçbir zaman çok mal değil, elde mevcut olanı değerlendirerek tadını çıkarmaya çalışmak insanı mutlu eder. Mal kazanmadaki amacımız da kimseye muhtaç olmadan mutlu bir şekilde yaşamak değil mi zaten.

- Hz. Ömer anlatıyor:
- "Rasûlullah, (zaman zaman) bana ihsânda bulunuyordu. (Her seferinde ben):
- "(Ey Allah'ın Resûlü!) bunu, buna benden daha muhtaç olan birine verseniz!" diyordum. Resûlullah şöyle buyurdu:
- *"Al bunu! Bu maldan, sen istemediğin ve gelmesini bekler durumda olmadığın halde gelen birşey olursa onu al ve temellük et (yani kendi malın kıl, malın olduktan sonra) dilersen ye, dilersen sadaka olarak bağışla. (Bu vasıfta) olmayan mala nefsini bağlama!"*
- (Hadisi rivayet eden) Sâlim der ki: "Bu (hadis) sebebiyle Abdullah, kimseden bir şey istemezdi, (kendiliğinden) gelen bir şey olursa onu da reddetmezdi."[7]

---

[7] Buhari, Ahkam 17, Zekat 51; Müslim, Zekat 110, (1045);

İslam'da Zenginlik Ölçüsü

- Rasûlullah buyurdular ki:

- لَيْسَ لِابْنِ آدَمَ حَقٌّ فِي سِوَى هَذِهِ الْخِصَالِ، بَيْتٌ يَسْكُنُهُ وَثَوْبٌ يُوَارِي عَوْرَتَهُ وَجِلْفُ الْخُبْزِ وَالْمَاءِ

- *Ademoğlunun şu üç şey dışında (temel) hakkı yoktur: İkamet edeceği bir ev, avretini örteceği bir elbise, katıksız ekmek ve su.*[8]

[8] Tirmizi.

- Rasulullah buyurdular ki:

- مَنْ أَصْبَحَ مِنْكُمْ آمِنًا فِي سِرْبِهِ مُعَافًى فِي جَسَدِهِ عِنْدَهُ قُوتُ يَوْمِهِ فَكَأَنَّمَا حِيزَتْ لَهُ الدُّنْيَا

- *Sizden kim nefsinden (veya işinden, evinden, ailesinden) emin, bedeni sıhhatli ve günlük yiyeceği de mevcut ise sanki dünyalar onun olmuştur.*[9]

---

[9] Tirmizi.

Kanaatin Önemi

- Rasulullah buyurdu ki:

- قَدْ أَفلَحَ مَنْ أَسَلَمَ ، وَرُزِقَ كَفَافًا ، وَقَنَّعَهُ اللَّهُ بِمَا آتَاهُ

- *"Müslüman olan, yeterli geçime sahip kılınan ve Allah'ın kendisine verdiklerine kanaat etmesini bilen kurtulmuştur."*[10]

******

- Rasulullah buyurdu ki:

- لَيْسَ الْغِنَى عَنْ كَثْرَةِ الْعَرَضِ، وَلَكِنَّ الْغِنَى غِنَى النَّفْسِ

- *"Gerçek zenginlik, mal çokluğu değil, gönül tokluğudur."*[11]

---

[10] Müslim.

- Rasulullah buyurdular ki:

- طُوبَى لِمَنْ هُدِيَ إِلَى الْإِسْلَامِ، وَكَانَ عَيْشُهُ كَفَافًا وَقَنَعَ

- *İslam hidayeti nasip edilen, maişeti yeterli ve kanaat edene ne mutlu!*[12]

---

[11] Buhari.
[12] Tirmizi.

- Rasulullah buyurdu ki:

- خَصْلَتَانِ مَنْ كَانَتَا فِيهِ كَتَبَهُ اللَّهُ شَاكِرًا صَابِرًا، وَمَنْ لَمْ تَكُونَا فِيهِ لَمْ يَكْتُبْهُ اللَّهُ شَاكِرًا وَلَا صَابِرًا،

- *“İki haslet vardır, bunlar kimde bulunursa Allah onu şükredici ve sabrediciler arasına kaydeder. Bunlar kimde de olmazsa onu da şükredici ve sabrediciler arasına kaydetmez:*

- مَنْ نَظَرَ فِي دِينِهِ إِلَى مَنْ هُوَ فَوْقَهُ فَاقْتَدَى بِهِ، وَنَظَرَ فِي دُنْيَاهُ إِلَى مَنْ هُوَ دُونَهُ فَحَمِدَ اللَّهَ عَلَى مَا فَضَّلَهُ بِهِ عَلَيْهِ كَتَبَهُ اللَّهُ شَاكِرًا وَصَابِرًا،

- *Kim din yönünden kendinden üstün olana bakıp, ona uyarsa, dünyalıkta da kendinden aşağı olana bakıp, Allah’ın kendine vermiş olduğu*

üstünlüğe hamd ederse işte böyle olan kimseyi Allah şükredici ve sabredici olarak yazar.

- وَمَنْ نَظَرَ فِي دِينِهِ إِلَى مَنْ هُوَ دُونَهُ، وَنَظَرَ فِي دُنْيَاهُ إِلَى مَنْ هُوَ فَوْقَهُ فَأَسِفَ عَلَى مَا فَاتَهُ مِنْهُ لَمْ يَكْتُبْهُ اللَّهُ شَاكِرًا وَلَا صَابِرًا

- *Kim de din yönünden kendinden aşağıda olana bakar, dünyalıkta da kendinden üstün olana bakar ve elde edemediğine üzülürse, Allah onu şükredici ve sabredici olarak yazmaz.''*[13]

[13] Tirmizi, Kıyamet, 59.

- Rasulullah buyurdu ki:
- إِذَا نَظَرَ أَحَدُكُمْ إِلَى مَنْ فُضِّلَ عَلَيْهِ فِي الْمَالِ وَالْخَلْقِ، فَلْيَنْظُرْ إِلَى مَنْ هُوَ أَسْفَلَ مِنْهُ
- *“Sizden biri mal ve yaratılış bakımından üstün olanlara bakmak isteyince, bakışını bir de kendinden aşağı olanlara çevirsin.*[14]
- "Avn b. Abdullah bu hadis hakkında şöyle demektedir:
- "Ben zenginlerle düşüp kalkıyordum. O zaman benden daha heveslisi yoktu. Bir binek görsem benimkinden daha iyi görürdüm; bir elbiseye baksam, benimkinden daha iyi olduğuna hükmederdim. Ne zaman ki bu hadisi işittim, fakirlerle düşüp kalktım ve rahata erdim."

---

[14] Buhari.

- Rasulullah buyurdular ki:

- أَقِلُّوا الدُّخُولَ عَلَى الْأَغْنِيَاءِ , فَإِنَّهُ أَجْدَرُ أَلَّا تَزْدَرُوا نِعْمَةَ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ

- *Zenginlerin yanına fazla sokulmayın. Çünkü bu Allah'ın nimetini küçük görmenize sebep olur.*[15]

---

[15] Şuabu'l-İman

- Hakîm İbni Hizâm anlatıyor: Rasûlullah'tan (mal) istedim, verdi. Bir daha istedim, yine verdi. Tekrar istedim, tekrar verdi. Sonra şöyle buyurdu:

- يَا حَكِيمُ، إِنَّ هَذَا الْمَالَ خَضِرٌ حُلْوٌ، فَمَنْ أَخَذَهُ بِسَخَاوَةِ نَفْسٍ، بُورِكَ لَهُ فِيهِ وَمَنْ أَخَذَهُ بِإِشْرَافِ نَفْسٍ، لَمْ يُبَارَكْ لَهُ فِيهِ، وَكَانَ كَالَّذِي يَأْكُلُ وَلَا يَشْبَعُ، وَالْيَدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ الْيَدِ السُّفْلَى

- *"Ey Hakîm! Gerçekten şu mal çekici ve tatlıdır. Kim onu hırs göstermeksizin alırsa, o malda kendisine bereket verilir. Kim de ona göz dikerek hırs ile alırsa, o malın bereketi olmaz. Böylesi kişi, yiyip yiyip de bir türlü doymayan obur gibidir. Üstteki (veren) el, alttaki (alan) elden daha hayırlıdır."*

- Hakîm diyor ki, bunun üzerine ben:
- Ey Allah'ın Rasûlü! Seni hak din ile gönderen Allah'a yemin ederim ki, yaşadığım sürece senden başka kimseden bir şey kabul etmeyeceğim, dedim.
- Gün geldi, Hz. Ebû Bekir, Hakîm'i kendisine ganimet malından hisse vermek için çağırdı. Fakat Hakîm, onu almaktan uzak durdu. Daha sonra Hz. Ömer, kendisini bir şeyler vermek için davet etti. Hakîm yine kabul etmedi. Bunun üzerine Ömer:
- Ey müslümanlar! Sizi Hakîm'e şahit tutuyorum. Ben kendisine şu ganimetten Allah'ın ona ayırdığı hissesini veriyorum, fakat o almak istemiyor, dedi.
- Netice itibariyle Hakîm, Rasûlullah'ın vefatından sonra, ölünceye kadar kimseden bir şey kabul etmedi.[16]

[16] Buhari.

- Rasulullah, Bahreyn ile sulh yaptıktan sonra onlardan toplanacak cizyeyi almaya Ebû Ubeyde'yi görevlendirdi.
- Hz. Ebû Ubeyde dönüşünde Ashâb-ı kirâm onu karşılamaya çıktılar. Rasûlullah efendimiz, ashâbını bu hâlde görünce, gülümseyerek onlara buyurdu ki:
- - *Öyle sanıyorum ki, siz, Ebû Ubeyde'nin hayli dünyalıkla geldiğini duydunuz, onu sevinçle karşılıyorsunuz!*
- Onlar da, "Evet yâ Rasûlallâh" diye tasdik ettiler.
- Bunun üzerine Rasûlullah efendimiz buyurdu ki:

- «فَأَبْشِرُوا وَأَمِّلُوا مَا يَسُرُّكُمْ، فَوَاللَّهِ لاَ الفَقْرَ أَخْشَى عَلَيْكُمْ، وَلَكِنْ أَخَشَى عَلَيْكُمْ أَنْ تُبْسَطَ عَلَيْكُمُ الدُّنْيَا كَمَا بُسِطَتْ عَلَى مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ، فَتَنَافَسُوهَا كَمَا تَنَافَسُوهَا وَتُهْلِكَكُمْ كَمَا أَهْلَكَتْهُمْ»
- *Sevininiz ve sizi sevindirecek nimetleri bundan böyle her zaman umunuz! Vallahi bundan sonra, sizin fakir olacağınızdan korkmam. Fakat sizin için korktuğum bir şey varsa, o da, sizden önce gelip geçen ümmetlerin önüne dünya nimetlerinin yayıldığı gibi, sizin önünüze de yayılarak, onların birbirlerine haset ettikleri ve nefsaniyet güttükleri gibi, sizin de birbirlerinize düşmeniz ve onların helâk oldukları gibi sizin de mahvolup gitmenizdir.*[17]

---

[17] Buhari.

- Amr İbni Tağlib anlatıyor: Rasûlullah'a ganimet malları getirilmişti. O bunları kimine verip kimine vermemek suretiyle dağıtmıştı. Mal vermediği kişilerin ileri geri söylendikleri kendisine ulaşınca, Allah'a hamd ve senâ ettikten sonra şöyle buyurdu:

- **أَمَّا بَعْدُ فَوَاللَّهِ إِنِّي لَأُعْطِي الرَّجُلَ، وَأَدَعُ الرَّجُلَ، وَالَّذِي أَدَعُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنَ الَّذِي أُعْطِي، وَلَكِنْ أُعْطِي أَقْوَامًا لِمَا أَرَى فِي قُلُوبِهِمْ مِنَ الْجَزَعِ وَالْهَلَعِ، وَأَكِلُ أَقْوَامًا إِلَى مَا جَعَلَ اللَّهُ فِي قُلُوبِهِمْ مِنَ الْغِنَى وَالْخَيْرِ، فِيهِمْ عَمْرُو بْنُ تَغْلِبَ**

- *"Allah'a yemin ederim ki, ben kimilerine veriyor, kimilerine vermiyorum. Aslında mal vermediğim kimseler, verdiklerimden bence*

daha sevgilidir. Ben bazı kimselerin kalbinde sabırsızlık ve tama’ gördüğüm için veririm. Bazı kimseleri de, Allah’ın kalblerinde yarattığı kanaat ve hayırla baş başa bırakırım. Amr İbni Tağlib de bunlardan biridir.”

- Amr İbni Tağlib der ki, “Vallahi Hz. Peygamber’in hakkımda söylediği bu söz, benim için bütün dünyaya bedeldir.”[18]

[18] Buhari.

- Rasulullah buyurdu ki:

- الْيَدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ الْيَدِ السُّفْلَى، وَابْدَأْ بِمَنْ تَعُولُ، وَخَيْرُ الصَّدَقَةِ عَنْ ظَهْرِ غِنًى، وَمَنْ يَسْتَعْفِفْ يُعِفَّهُ اللَّهُ، وَمَنْ يَسْتَغْنِ يُغْنِهِ اللَّهُ

- *"Üstteki el, alttaki elden daha hayırlıdır. Harcamaya, geçimini üstlendiklerinden başla! Sadakanın iyisi, ihtiyaç fazlası* maldan verilendir. *Dilenmekten sakınmak isteyenleri,* Allah *iffetli kılar. Halka karşı tok gözlü davranmak isteyenleri de Allah, insanlara muhtaç olmaktan kurtarır."*[19]

---

[19] Buhari.

- Ebû Abdurrahman Avf İbni Mâlik anlatıyor:
- Biz yedi sekiz kişilik bir grub Resûlullah'ın yanında oturuyorduk. Bize:
- *"Allah'ın elçisine bîat etmez misiniz?"* buyurdu. Oysa biz, yeni bîat etmiştik. Bu sebeple:
- Ey Allah'ın Resûlü! Biz sana bîat ettik ya! dedik. Sonra tekrar:
- *"Allah'ın elçisine bîat etmeyecek misiniz?"* buyurdu.
- Bu defa bîat için ellerimizi uzatarak:
- Ey Allah'ın Resûlü! Biz sana bîat etmiştik. Şimdi ne üzerine bîat edeceğiz? dedik.

- عَلَى أَنْ تَعْبُدُوا اللهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا، وَالصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ، وَتُطِيعُوا – وَأَسَرَّ كَلِمَةً خَفِيَّةً – وَلَا تَسْأَلُوا النَّاسَ شَيْئًا

- *"Allah'a kulluk edip O'na hiçbir şeyi ortak koşmamak, beş vakit namazı kılmak, itaat etmek ve (sesini kısarak şöyle dedi) kimseden bir şey istememek üzere bîat edeceksiniz!* buyurdu.

- Avf İbni Mâlik diyor ki: Yemin ederim ki bu gruptan bazılarını görürdüm; kamçısı yere düşerdi de kimseden onu kendisine vermesini istemezdi.[20]

[20] Müslim.

- Ebu Said el-Hudrî anlatıyor: "Ensar’dan bazı kimseler, Rasûlullah’tan bir şeyler talep ettiler. Rasulullah da istediklerini verdi. Yanında mevcut olan şey bitmişti; şöyle buyurdular:

- مَا يَكُنْ عِنْدِي مِنْ خَيْرٍ لَا أَدَّخِرْهُ عَنْكُمْ، وَإِنَّهُ مَنْ يَسْتَعِفَّ يُعِفَّهُ اللَّهُ، وَمَنْ يَتَصَبَّرْ يُصَبِّرْهُ اللَّهُ، وَمَنْ يَسْتَغْنِ يُغْنِهِ اللَّهُ، وَلَنْ تُعْطَوْا عَطَاءً خَيْرًا وَأَوْسَعَ مِنَ الصَّبْرِ

- *Yanımda bir mal olsa, bunu sizden ayrı olarak (kendim için) biriktirecek değilim. Kim iffetli davranır (istemezse), Allah onu iffetli kılar. Kim istiğna gösterirse Allah da onu gani kılar. Kim sabırlı davranırsa Allah ona sabır verir. Hiç kimseye sabırdan daha hayırlı ve daha geniş bir ihsanda bulunulmamıştır.*[21]

---

[21] Buhari.

Bereket Anlayışı:

- İman etmeyenlere imtihan amacıyla verilen bolluk ile müminlere ve takva sahiplerine Allah'ın sözünü verdiği bereketler arasında büyük fark vardır.
- Bereket, güzel bir şekilde kullanıldığında, iyilik, güven, huzur ve hoşnutlukla beraber bulunduğunda az bir malda da söz konusu olabilir.
- Nice zengin ve güçlü milletler vardır ki, huzursuzluk içinde yaşamaktadırlar.
- İşte burada kuvvet var, fakat güven yoktur. Mal var, huzur yoktur. Bolluk var yararı yoktur. Parlak bir hayat var, fakat kendisini karanlık bir istikbal beklemektedir.
- İman ve takva ile elde edilen bereketler ise hayatın bütün güzelliklerini kuşatan bereketlerdir... Bir anda hayatı geliştiren ve yüksek düzeye çıkaran bereketlerdir. Mutsuzluk, alçaklık ve çözülme ile birlikte gelen salt bir bolluk değildir.

Kanaat Hakkındaki Güzel Sözler:

- Beyazıd-ı Bestami'ye: "Bulunduğun mertebeye ne ile ulaştın?" diye sorulmuş, o da şöyle cevap vermiştir: "Bütün dünyevi, mal ve servet arzusunu ve bunları doğuran sebepleri topladım ve bunları kanaat ipi ile bağladım. Sadakat mancınığına koydum ve ümitsizlik denizine attım. Böylelikle istirahat ettim."
- Bişri Hafi şöyle demiştir: "Kanaat bir melektir. O ancak mü'minin kalbinde ikamet eder."
- İbrahim Maristani şöyle demiştir: "Düşmanlardan nasıl kısas ile intikam alıyorsan, nefsinden de kanaat ile intikam al."
- Sa'd b Ebî Vakkâs'ın oğluna ettiği nasihat de zikre değerdir: "Oğlum! Zenginlik istediğin zaman, onunla beraber kanaat de iste Çünkü kanaatkâr olmayanı servet zengin etmez"